

CAPITOLUL 33: PREVEDERI FINANCIARE ȘI BUGETARE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2025, Republica Moldova se află la un anumit nivel de pregătire în domeniul prevederilor financiare și bugetare. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește resursele proprii tradiționale odată cu intrarea în vigoare a noii legislații vamale, care este aliniată în linii mari la acquis-ul UE. Totodată, a fost instituit un Comitet de coordonare pentru punerea în aplicare a proceselor administrative pentru un sistem de resurse proprii.

Capitolul 33 „Prevederi financiare și bugetare” se referă la normele care reglementează finanțarea bugetului Uniunii Europene („resurse proprii”). Aceste resurse se formează din: (I) contribuții bazate pe venitul național brut al fiecărui stat membru; (II) contribuții bazate pe taxe vamale; (III) contribuții bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclat și (IV) contribuții bazate pe taxa pe valoarea adăugată. Statele membre urmează să dispună de capacitatea administrativă pentru a coordona și a asigura în mod adecvat calcularea, colectarea, plata și controlul corect al resurselor proprii.

Legislația din acest capitol este obligatorie și nu impune transpunerea în legislația națională. Cadrul legislativ pentru sistemul de resurse proprii este tangențial prevederilor expuse în Capitolele de negociere: 16 - Fiscalitate, 18 - Statistică, 29 - Uniunea Vamală și 27 – Mediul înconjurător și schimbările climatice.

Legislația Republicii Moldova în aceste domenii este parțial armonizată cu acquis-ul comunitar.

1. Prezentarea generală a situației

1.1. Cadrul legislativ

Printre actele de bază a UE aferente Capitolului 33 se enumeră:

a) [DECIZIA \(UE, EURATOM\) 2020/2053](#) A CONSILIULUI din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Deciziei 2014/335/UE, Euratom. Prezenta decizie stabilește normele privind alocarea resurselor proprii ale Uniunii pentru a asigura finanțarea bugetului anual al UE.

Decizia urmează a fi aplicată direct în legislația națională la momentul aderării.

b) [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/768](#) al Consiliului din 30 aprilie 2021 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a sistemului de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 608/2014. Prezentul Regulament stabilește modalitatea de calcul și control a sistemului de resurse proprii ale UE.

Regulamentul urmează a fi aplicat direct în legislația națională la momentul aderării.

c) [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/770](#) al Consiliului din 30 aprilie 2021 privind calcularea resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate, privind metodele și procedura de punere la dispoziție a resursei proprii

respective, privind măsurile menite să răspundă necesităților trezoreriei și privind anumite aspecte legate de resursa proprie bazată pe venitul național brut. Prezentul Regulament stabilește normele privind calcularea resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate menționată la articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 (denumită în continuare „resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate”), privind punerea la dispoziția Comisiei a resursei proprii respective, privind măsurile menite să răspundă necesităților trezoreriei și privind efectele specifice asupra calculării cotei de apel uniforme aplicabile resursei proprii bazate pe venitul național brut (VNB) menționată la articolul 2 alineatul (1) litera (d) din respectiva decizie (denumită în continuare „resursa proprie bazată pe VNB”). Suplimentar, în vederea stabilirii formularului de raportare a resursei proprii de plastic nereciclat, a fost aprobat *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/595 al comisiei din 16 martie 2023 de stabilire a formularului pentru raportul privind resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate în temeiul Regulamentului (UE, Euratom) 2021/770 al Consiliului*.

Regulamentul a fost parțial transpus. Unele prevederi urmează a fi transpuse, cu excepția celor neaplicabile și celor ce urmează a fi aplicate de la data aderării.

Cu referire la **resursele proprii tradiționale**, începând cu 1 ianuarie 2024, Republica Moldova implementează noul Cod Vamal, care este în mare parte aliniat cu acquis-ul UE. Există procese automatizate pentru perceperea taxelor vamale (și a altor taxe), precum și pentru evidența și gestionarea datoriilor. De asemenea, administrațiile vamale și fiscale asigură proceduri pentru raportarea neregulilor și fraudelor către autoritățile naționale competente. Cu toate acestea, infrastructura IT actuală necesită modernizare pentru a corespunde cerințelor sistemului de resurse proprii tradiționale al UE. Ce ține de **resursa bazată pe TVA**, cota standard a TVA rămâne la 20%. Aceasta se aplică, în general, livrărilor interne de bunuri și servicii, precum și bunurilor și serviciilor importate, prin mecanismul taxării inverse. Cota redusă de 8% a fost extinsă pentru sectorul ospitalității (HoReCa) ca măsură de sprijin pentru redresarea și creșterea acestuia în contextul regional actual. Totodată, urmează a fi aliniată legislația în materie de TVA la acquis-ul UE. În ceea ce privește **venitul național brut (VNB)**, Republica Moldova întocmește conturile naționale și calculează VNB conform standardelor Sistemului de Conturi Naționale (SCN 2008), care este, în linii mari, compatibil cu definițiile și regulile Sistemului European de Conturi 2010.

În contextul resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate, se menționează că, în conformitate cu *Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului*, începând cu luna octombrie 2023, producătorii și importatorii sunt obligați să declare cantitatea de ambalaje plasată pe piață, precum și cantitatea deșeurilor colectate și valorificate prin reciclare.

În cazul în care producătorii nu ating țintele de reciclare și valorificare prin reciclare a ambalajelor din plastic stabilite prin *Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje*, aceștia sunt obligați să achite o taxă către bugetul de stat, proporțională cu diferența dintre cantitatea reciclată și ținta minimă de valorificare prin reciclare. Aceste obligații decurg

din principiul responsabilității extinse a producătorului, prevăzut de *Legea nr. 209/2016 privind deșeurile*.

Formularul pentru declararea cantităților de ambalaje plasate pe piață, a ambalajelor reciclate, precum și pentru calcularea taxei aplicabile în cazul neatingerii Țintelor, este reglementat prin *Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 93/2023 privind aprobarea formularului Dării de seamă pentru taxa aferentă mărfurilor care cauzează poluarea mediului și a instrucțiunii de completare a acestuia*.

Cu toate acestea, mecanismul actual pentru colectarea și procesarea datelor naționale privind ambalajele din plastic necesită îmbunătățiri și urmează să fie optimizat în viitor.

1.2. Cadrul administrativ

La nivel național, autoritatea competentă responsabilă de coordonarea grupului de lucru aferent capitolului prenotat este Ministerul Finanțelor. Suplimentar, instituțiile implicate sunt: Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat, Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică, Curtea de Conturi, Inspectoratul Control Financiar de Stat, Agenția de Mediu. În cadrul grupului de lucru aferent Capitolului sunt membri: 48 de reprezentanți din partea instituțiilor publice, 13 membri din partea societății civile, precum și expert UE pentru politica vamală și fiscală.

La recomandarea Comisiei Europene, a fost creat Comitetul de coordonare pentru a pune în aplicare procesele administrative pentru un sistem de resurse proprii, prin Ordinul intern al Ministerului Finanțelor (nr.43 din 23 mai 2025), care include reprezentanți ai instituțiilor sus-menționate.

Pe parcursul anului 2025, în contextul consolidării capacităților instituționale, reprezentanții Ministerului Finanțelor, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat, Ministerului Mediului, Biroului Național de Statistică, Curții de Conturi, Inspectoratului Control Financiar de Stat au asigurat participarea în cadrul atelierelor de lucru de comun cu reprezentanții Ministerului Finanțelor al Olandei, Agenției Vamale Italiene, Ministerului Finanțelor al Serbiei, Ministerului Finanțelor al României. În cadrul atelierelor au fost abordate următoarele subiecte: cadrul normativ la nivelul Uniunii Europene privind resursele proprii și tipologia acestora, structura bugetului UE (calcularea, colectarea, plata și controlul resurselor) și mecanismul de control aferent sistemului de resurse proprii.

Suplimentar, întru consolidarea capacităților administrative și instituționale ale reprezentanților din cadrul instituțiilor implicate, a fost demarată misiunea de experți TAIEX aferentă sistemului de resurse proprii, pe parcursul 25-26 noiembrie 2024. De asemenea, a fost desfășurată o vizită de studiu, în data de 30-31 octombrie 2025, la Ministerul Finanțelor al României.

2. Planuri de viitor

2.1. Planuri legislative

Alinierea la Acquis-ul UE a legislației în cele patru domenii aferente resurselor proprii ale UE, sunt expuse în Capitolele de negociere 16 Fiscalitate, 18 Statistică, 27 Mediul înconjurător și schimbările climatice, 29 Uniunea vamală.

2.2. Implementarea Acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul Capitolului 33 „Prevederi financiare și bugetare”, Republica Moldova se află la un anumit nivel de pregătire. Respectiv, întru avansarea implementării reformelor pe Capitolul prenotat, urmează a fi asigurată operaționalizarea Comitetului de coordonare pentru punerea în aplicare a proceselor administrative pentru un sistem de resurse proprii, prin demararea ședințelor regulate.

Totodată, va fi asigurată definitivarea și aprobarea Regulamentului pentru punerea în aplicare a proceselor administrative pentru sistemul de resurse proprii al Uniunii Europene.

Suplimentar, în cadrul Ministerului Finanțelor urmează a fi analizată oportunitatea instituirii unei subdiviziuni distincte căreia urmează a-i fi atribuite responsabilitățile ce țin de coordonarea procesului intern de planificare, calculare, achitare și raportare a contribuției Republicii Moldova la bugetul Uniunii Europene.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile per fiecare acțiune a fost estimată conform cerințelor prestabilite în cadrul Ghidului pentru elaborarea Programului Național de Aderare (PNA) a Republicii Moldova la UE. În contextul Anexei B întru implementarea celor 2 măsuri sunt estimate costuri în mărime de 207,95 mii lei, costurile acoperite din bugetul de stat fiind 107,95 mii lei, iar cele acoperite din asistență externă 100,0 mii lei.

4. Anexa

Anexa B: Acțiuni de implementare a acquis-ului și de consolidare a capacităților administrative.